

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **Ing. O. K.**, zast. Mgr. Lukášem Rothanzlem, advokátem, se sídlem Teplého 2786, Pardubice, proti žalované: **Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě**, se sídlem Sokolská 1498/15, Praha 2, zast. Mgr. Martinem Sadílkem, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 802/56, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí představenstva žalované ze dne 14. 4. 2016, č. R1602-9, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2019, č. j. 6 Ad 12/2016 - 51,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2019, č. j. 6 Ad 12/2016 - 51, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí představenstva České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě ze dne 14. 4. 2016, č. R1602-9, a rozhodnutí Disciplinárního senátu Stavovského soudu České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě ze dne 15. 2. 2016, č.j. StS 343/2014, **se zrušují** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- III. V řízeních o kasační stížnosti a o žalobě proti rozhodnutí představenstva České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě ze dne 14. 4. 2016, č. R1602-9, je žalovaná **povinna** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 34.684 Kč do 15 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Lukáše Rothanzla.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Představenstvo žalované rozhodnutím ze dne 14. 4. 2016, č. R1602-9, zamítlo odvolání a potvrdilo rozhodnutí Disciplinárního senátu Stavovského soudu žalované ze dne 15. 2. 2016, č.j. StS 343/2014, kterým byl žalobce uznán vinným, že jako inženýr pro obor dopravní stavby v postavení statutárního orgánu obchodní společnosti SPK Žamberk s.r.o. a rovněž tak obchodní společnosti AVESTA-AZ spol. s.r.o.: (a) vydal přímý pokyn v období února až března 2014

k provádění, stavebním úřadem nepovolených stavebních úprav, zásahů do nosných konstrukcí a vzhledu stavby „RD č.p. 935, H., P. 9 – K.“, (b) nerespektoval nařízení Odboru výstavby Úřadu městské části Praha 14 k okamžitému zastavení těchto prací, (c) nezajistil odborné vedení těchto stavebních úprav osobou oprávněnou ve smyslu § 160 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „*stavební zákon*“), přičemž nedostál své odpovědnosti za odbornou úroveň výkonu vybraných činností a dalších odborných činností, rovněž tak nedostál své odpovědnosti za ochranu veřejného zájmu při výkonu vybraných a dalších odborných činností, nedbal na dodržování společenských, profesních a etických pravidel, nevyvaroval se jednání, které znevážilo profesi ve společnosti, nesplnil povinnost v celém rozsahu plnit veškeré své povinnosti člena Komory tak, jak mu ukládá zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů (dále je „*zákon č. 360/1992 Sb.*“), a plně nerespektoval veškerá ustanovení řádů a vnitřních předpisů Komory, jakož i obecně závazných právních předpisů, tedy nerespektoval § 2 odst. 1 a odst. 2, § 4 odst. 2 písm. a) a b) a § 6 odst. 4 Profesionálního a etického řádu České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (dále jen „*Profesionální řád a etický řád ČKAIT*“), čímž závažným způsobem porušil povinnost uloženou mu v § 12 odst. 1, 3 a 4 písm. b) zákona č. 360/1992 Sb., a podle § 20 odst. 1 písm. c) a § 21 tohoto zákona mu bylo uloženo disciplinární opatření v podobě pozastavení autorizace na dobu 12 měsíců.

[2] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 17. 1. 2019, č. j. 6 Ad 12/2016 - 51, žalobu proti rozhodnutí představenstva žalované zamítl. Konstatoval, že je obvyklou praxí samosprávných komor, že postihují i jednání, která mohou ohrozit pověst či snížit důstojnost daného stavu. Jednání dané osoby proto nelze oddělovat tak, že by částečně jednala jako člen komory a jindy jakoby jím nebyla. Žalobce tedy byl vázán vnitřními předpisy komory, které byl povinen respektovat. Podle soudu byl žalobce povinen dodržovat povinnosti člena komory i při činnostech, které sice napřímo nesouvisely s výkonem jeho autorizace, ale mohly být spojovány s jeho povoláním a stavem, ke kterému přísluší. Jednání žalobce mělo blízkou souvislost s jeho autorizací, jakkoliv se jej žalobce dopustil jako statutární orgán společností SPK Žamberk s.r.o. a AVESTA-AZ spol. s.r.o. Soud konstatoval, že žalobce musel vědět, jak má postupovat, jestliže byla jeho nemovitost v havarijním stavu. Pokud tedy nerespektoval obecně závazné předpisy, jeho jednání mohlo ohrozit a znevážit postavení jeho profese ve společnosti. Soud konstatoval, že správní rozhodnutí z hlediska jejich odůvodnění ob stojí a lze z nich dovodit, proč a jak hodnotily jednání žalobce. Podle soudu správní orgány přesvědčivě vysvětlily, proč nebyla předmětná nemovitost v havarijním stavu. Navíc žalobce jednal zcela svévolně a bez jakéhokoliv projednání svého záměru se stavebním úřadem, neboť bez povolení provedl odstranění části nemovitosti, a to navzdory tomu, že byl stavebním úřadem upozorněn na to, že jedná v rozporu se zákonem. Podle soudu je zřejmé, že shromážděné podklady umožnily učinit přesvědčivý závěr o vině žalobce. Uložená sankce byla řádně odůvodněna, stanovena v rámci zákonných mezí a je přiměřená závažnosti jednání žalobce i celkovým okolnostem případu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[3] Proti uvedenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. Zdůraznil, že právní úprava spojuje v případech činnosti autorizovaných inženýrů odpovědnost jen s jednáním, pro které byla dané osobě udělena autorizace, což však soud nerespektoval. Stěžovatel přitom odlišil členství v Komoře autorizovaných inženýrů a techniků od členství v České advokátní komoře a poukázal na to, že na rozdíl od advokátů má autorizovaný inženýr odlišně (úžeji) vymezen okruh působnosti. Městský soud v Praze se navíc nijak nevypořádal s odkazem na rozsudek téhož soudu ze dne 24. 11. 2011, sp. zn. 11 Ca 330/2009, kde byla řešena

pokračování

otázka mezí odpovědnosti právnické a fyzické osoby v situaci, kdy tato fyzická osoba zastává pozici statutárního orgánu a zároveň je členem profesní komory.

[4] Stěžovatel rovněž odmítl, že by předmětná stavba nebyla v havarijním stavu. Poukázal přitom na závěry odborného posudku Ing. J. M. Podle stěžovatele soud nesprávně založil hodnocení věci na závěrech stavebního úřadu, který bez řádné prohlídky stavby dospěl k závěru, že stavba nebyla v havarijním stavu. Stěžovatel byl přitom veden úmyslem zabránit zborcení stavby, v níž se opakovaně pohybovaly osoby, vůči nimž nebylo možné efektivně zasáhnout. Nelze proto klást k tíži stěžovatele, že nevyčkal až do okamžiku havárie, ale naopak předešel možným rizikům. Poukázal přitom na případ lávky v Praze - Tróji, u níž došlo k pádu bez zřejmějších známek narušení. V situaci, kdy stavební úřad rezignoval na svou činnost stavebního dozoru, musel stěžovatel jako odpovědný vlastník jednat. Z nastíněných důvodů stěžovatel navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby zrušil napadený rozsudek a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

[5] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na to, že disciplinární odpovědnost jejich členů není vázána výlučně jen k činností, pro které jim byla udělena autorizace. Její členové jsou totiž povinni dodržovat obecně závazné i vnitřní předpisy. Člen žalované je proto v souladu s příslušnými předpisy odpovědný i za jednání, které by mohlo ohrozit či znevážit dobré jméno celé profese. Stěžovatel vystupoval jako odpovědný zástupce daných právnických osob, kterým se stal právě v důsledku udělení autorizace žalovanou, přičemž jeho jednání mělo souvislost s udělenou autorizací a bylo zároveň způsobilé ohrozit či znevážit dobré jméno celé profese. Stěžovatel byl povinen respektovat závěry stavebního úřadu o tom, že stav nemovitosti není závadný či havarijní. Přitom stavební úřad stěžovatele vyzval k ukončení prací, a protože stěžovatel výzvu ze dne 14. 2. 2014 nerespektoval, o pět dní později stavební úřad rozhodl o okamžitém zastavení stavebních prací. Žalovaná setrvala na názoru, že stěžovatel byl uznán vinným disciplinárním proviněním důvodně, přičemž uložený trest je přiměřený okolnostem případu, což ostatně správně dovedl i Městský soud v Praze. Nejvyššímu správnímu soudu proto žalovaná navrhla, aby kasační stížnost zamítl.

III. Posouzení kasační stížnosti

[6] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že ji stěžovatel podal z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[7] Podle tohoto ustanovení „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popř. je sice aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen.

[8] Kasační stížnost je důvodná.

[9] Podle § 2 odst. 1 zákona č. 360/1992 Sb. ve znění účinném v rozhodné době: „*Autorizací se pro účely tohoto zákona rozumí oprávnění fyzických osob k výkonu odborných činností ve výstavbě.*“

[10] Podle § 12 odst. 1 zákona č. 360/1992 Sb.: „*Autorizovaná osoba odpovídá za odbornou úroveň výkonu vybraných činností a dalších odborných činností, pro které jí byla udělena autorizace. Odpovědnost podle obecných předpisů tím není dotčena.*“

[11] Podle § 12 odst. 3 zákona č. 360/1992 Sb.: „Při výkonu své činnosti je autorizovaná osoba povinna dbát platných obecně závazných právních předpisů, jakož i předpisů vydaných příslušnou Komorou.“

[12] Podle § 12 odst. 4 písm. b) zákona č. 360/1992 Sb.: „Autorizovaná osoba nesmí vykonávat činnosti, které jsou s činností autorizované osoby podle platných obecně závazných právních předpisů a předpisů Komory neslučitelné.“

[13] Podle § 20 odst. 1 zákona č. 360/1992 Sb.: „Za závažné nebo opětovné porušení povinností autorizované osoby stanovené tímto zákonem (dále jen "disciplinární provinění") Komora autorizované osobě uloží, nejde-li o trestný čin, některé z těchto disciplinárních opatření: (a) písemnou důtku, (b) pokutu až do výše 50000 Kčs, (c) pozastavení autorizace na dobu nejvýše tří let, (d) odejmutí autorizace. Rozhodnutí o disciplinárním opatření podle písmene b) nebo c) může současně obsahovat rozhodnutí o zákazů výkonu funkcí v Komorě.“

[14] Nejvyšší správní soud sice souhlasí se stěžovatelem, že žalovaná nesprávně posoudila otázku vzniku jeho disciplinární odpovědnosti, avšak zároveň důrazně doplňuje, že pokládá za nežádoucí, aby povolání autorizovaného inženýra vykonávaly osoby, jež se dopustily zavrženíhodného jednání, které je způsobilé ohrozit dobrou pověst žalované. Nicméně i ve správním trestání je zapotřebí dodržet zásadu *nullum crimen, nulla poena sine lege* a trvat na tom, že existenci disciplinárního deliktu může správní orgán konstatovat a za jeho spáchání postihnout určitý subjekt jen tehdy, jsou-li jednáním, jež bylo v rámci disciplinárního řízení zjištěno, naplněny všechny znaky deliktu, které jsou uvedeny v konkrétní skutkové podstatě obsažené v zákoně (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2004, č. j. 6 A 173/2002 - 33, a ze dne 29. 4. 2009, č. j. 6 Ads 25/2009 - 87). Toto však v projednávané věci naplněno nebylo.

[15] Stěžovateli je totiž vytýkáno jednání, které přímo nesouvisí s činností, pro niž mu byla udělena autorizace Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, a proto není naplněna základní podmínka pro vznik disciplinární odpovědnosti, jak ji požaduje § 12 odst. 1 zákona č. 360/1992 Sb. Tento zákon totiž jako podmínku pro vznik odpovědnosti za disciplinární delikt požaduje, aby ke spáchání deliktu došlo v přímé souvislosti s výkonem vybraných a dalších odborných činností, pro které byla dané osobě udělena autorizace. Toto závažné opomenutí zákonodárce přitom nelze napravit poukazem na skutečnost, že v případě disciplinární odpovědnosti členů jiných komor je možné postihovat jednání způsobilé ohrozit pověst komory samotné, neboť užití analogie ve správním trestání je možné jen ve prospěch delikventa (srov. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 12. 1997, č. j. 6 A 226/95 - 22, Soudní judikatura ve věcech správních č. 835/2001).

[16] Za situace, kdy stěžovateli byla udělena autorizace pro obor dopravní stavby, neshledal Nejvyšší správní soud prostor pro uplatnění disciplinární odpovědnosti vůči němu, neboť vytýkané jednání se vztahovalo k jednání spojenému se stavebními úpravami rodinného domu, tj. k činnosti, pro kterou neměl stěžovatel udělenou autorizaci. Vznik disciplinární odpovědnosti nemůže podle Nejvyššího správního soudu založit ani skutečnost, že stěžovatel nepochybně jako osoba odborně vzdělaná měl a musel vědět, jaký postup má při stavebních pracích na rodinném domu zvolit, a to i v situaci, kdy se mu jevilo, že je dům v havarijním stavu.

[17] Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že rozsudky, na které Městský soud v Praze odkazoval, na projednávanou věc nedopadají, neboť se vztahují k otázce vzniku kárné odpovědnosti advokátů, u nichž jsou však podmínky pro vznik kárné odpovědnosti definovány

pokračování

podstatně šířeji, než jak je tomu v případě členů České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě podle zákona č. 360/1992 Sb.

[18] Jakkoliv Nejvyšší správní soud neshledal prostor pro uplatnění disciplinární odpovědnosti stěžovatele, neznamená to, že by jeho jednání aproboval či schvaloval. Podle Nejvyššího správního soudu však bylo v daném případě namístež uplatnit odpovědnost podle jiných právních předpisů, které umožňovaly postihnout činnost stěžovatele, resp. právnických osob, za které stěžovatel jednal.

[19] K další kasační námitce proto Nejvyšší správní soud doplňuje, že stavební činnosti prováděné společnostmi SPK Žamberk s.r.o. a AVESTA-AZ spol. s.r.o. podléhaly režimu stavebního zákona, přičemž uvedené společnosti z pokynu stěžovatele zcela svévolně a bez jakéhokoliv kontaktu se stavebním úřadem provedly odstranění části stavby a v provádění prací pokračovaly, přestože byly stavebním úřadem upozorněny na skutečnost, že tak činí v rozporu se zákonem. Pokud by skutečně šlo o provedení nezbytných udržovacích prací, jak tvrdí stěžovatel, měly zmíněné společnosti postupovat podle stavebního zákona a zažádat o vydání stavebního povolení, případně stavební práce ohlásit či podat podnět k zahájení řízení ve věci nařízení nezbytných udržovacích prací. Ze spisové dokumentace je přitom zřejmé, že stav objektu nebyl natolik havarijní, aby vyžadoval neodkladný zásah. Podle Nejvyššího správního soudu je proto zřejmé, že uvedené společnosti postupovaly zcela svévolně a stěžovatel si musel být vědom, že jeho pokyny jsou protizákonné.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[20] S ohledem na shora uvedený zákonný deficit, který neumožňuje stěžovatele disciplinárně postihnout za vytýkané jednání, však Nejvyšší správní soud musel napadený rozsudek podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušit. Jelikož již v žalobním řízení byly dány důvody pro zrušení rozhodnutí představenstva i disciplinárního senátu stavovského soudu žalované, Městský soud v Praze by v novém žalobním řízení nemohl učinit nic jiného, než rozhodnutí o odvolání i rozhodnutí prvního stupně zrušit. Povaha věci tak umožňuje, aby Nejvyšší správní soud o žalobě sám rozhodl a podle § 110 odst. 2 písm. a), § 78 odst. 1, odst. 3 a odst. 4 s. ř. s. současně se zrušením napadeného rozsudku zrušil pro nezákonnost také obě rozhodnutí příslušných orgánů žalované a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V něm je žalovaná v souladu s § 78 odst. 5 s. ř. s. použitého přiměřeně podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. vázána výše vysloveným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[21] Nejvyšší správní soud je posledním soudem, který o dané věci rozhoduje, a proto musí rozhodnout i o náhradě nákladů celého soudního řízení. O náhradě nákladů řízení před Městským soudem v Praze a řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že stěžovatel má vůči žalované právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, neboť měl ve věci plný úspěch (§ 60 odst. 1 věta první za použití § 120 s. ř. s.).

[22] Důvodně vynaložené náklady žalobního řízení tvoří zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč, za návrh na přiznání odkladného účinku žaloby ve výši 1.000 Kč, za kasační stížnost ve výši 5.000 Kč, za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve výši 1.000 Kč a dále odměna za zastupování advokátem. Ta byla v žalobním řízení určena podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a j) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za čtyři úkony právní služby po 3.100 Kč (převzetí zastoupení, podání žaloby, návrh na přiznání odkladného účinku žaloby, replika k vyjádření žalované), tedy v celkové výši 12.400 Kč. Náhrada hotových výdajů (režijní paušál) činí podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu 300 Kč za každý z uvedených čtyř úkonů,

celkem 1.200 Kč. Odměna za zastupování advokátem za řízení o kasační stížnosti byla určena podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, a to za dva úkony právní služby po 3.100 Kč (vyhotovení kasační stížnosti, návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti), tedy v celkové výši 6.200 Kč. Náhrada hotových výdajů (režijní paušál) činí podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu za každý z uvedených dvou úkonů 300 Kč, tj. celkem 600 Kč. Zástupce stěžovatele je plátcem DPH, proto součástí nákladů tvoří rovněž tato daň ve výši 4.284 Kč, tj. 21 % z částky 20.400 Kč.

[23] Celkové důvodně vynaložené náklady stěžovatele činí 34.684 Kč. Proto Nejvyšší správní soud uložil procesně neúspěšné žalované povinnost zaplatit tuto částku úspěšnému stěžovateli na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti a o žalobě, a to k rukám jeho zástupce. Ke splnění této povinnosti stanovil Nejvyšší správní soud přiměřenou lhůtu patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2019

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu